

sv. Barbora

Legenda:

- Neexistují žádné doklady o jejím skutečném životě či smrti, zpochybňuje se i její jméno, a každé vyprávění je v něčem odlišné => pro tyto nejasnosti byla její památka odstraněna z nového církevního kalendáře
- Legenda se prvně objevila ve spisu *Menologion* (10. stol.), pak ve Zlaté legendě (13. stol.)
- Barbora údajně žila ve 3. století v Nikomédii. Byla dcerou pohanského kupce Dioskura. Otec se obával, aby nebyla vystavena vlivu zapovězeného křesťanství, a tak ji držel zavřenou ve věži. Barbora přesto poznala nauku křesťanství, a když byl její otec na obchodní cestě, nechala ke dvěma oknům své věže přidat třetí, aby připomínku Svaté Trojice. Údajně také podstoupila křest. Když se její otec vrátil a zjistil, co se stalo, rozzuřil se. Dívka utekla před jeho hněvem k velké skále, která se před ní rozevřela a poskytla jí úkryt. Dioskuros však Barboru našel a zbil ji. Poté ji předvedl před soudce, ale dívka se stále odmítala vzdát své víry. Byla tedy znovu trýzněna – popisovaná muka nejčastěji zahrnují bičování, rozdírávání ran železnými hřebeny, pálení pochodní, bití a nakonec i potupné uřezání prsou. Poté ji odsoudili k smrti. Znetvořená dívka jdoucí na popravu měla být pro křesťany výstrahou, zjevil se však anděl a její tělo zahalil bílým pláštěm. Popravu vykonal sám Dioskuros, a ve chvíli, kdy dívčina hlava dopadla na zem, sjel z nebe blesk a krutého muže na místě spalil.
- sv. Barbora patří mezi 14 pomocných patronů a řadí se mezi „Quattuor Virgines capitales“, Čtyři hlavní panny (Barbora, Kateřina, Markéta, Dorota)
- Je patronkou dobré smrti a všech, kteří provozují rizikové povolání – horníků, dělostřelců, pyrotechniků, ale i stavitelů a hasičů, dále patronkou dívek a nemocných. Je též patronkou dobré smrti, chrání před blesky a ohněm. Také je patronkou města Kutná Hora => Chrám sv. Barbory

Zobrazování:

- Nejčastěji je zpodobněna jako mladá dívka v zeleném šatu, s korunou na hlavě. V ruce drží knihu, kalich, paví pírko nebo palmovou ratolest. V pozadí je často věž se třemi okny, a u jejích nohou bývá miniatura Dioskura s taseným mečem, nebo samotný meč.

Atributy a symbolika:

- **zelený šat:** symbolika Boží síly; dodnes připomínáno zvykem „barborek“
- **koruna nebo kniha:** atributy panenství
- **palmový list:** triumf nad smrtí – Kristus při vstupu do Jeruzaléma vítán palmovými listy coby „triumfátor“; palma obecným atributem mučedníků, zobrazuje duchovní vítězství
- **paví pírko:** po zbičování Barbora údajně řekla, že tato muka jsou oproti mukám Krista jako hlazení pavími pery. Přejato z jiných kultur, páv/paví pírko je v křesťanství symbol nesmrtnosti a příslibem zmrtvýchvstání, a také znak císařoven a vznešených dam
- **kalich:** oltářní svátost, součást eucharistie, občas zobrazován i s hostií - podle legendy je Barboře noc před popravou donesl anděl; kalich také značí utrpení
- **meč nebo kladivo:** atributy mučení a násilné smrti
- **jeskyně:** mateřská sféra, ochrana před otcem => patronka horníků
- **pochodeň:** tzv. „Barbořino světlo“, používají je horníci k zahánění neštěstí a smrti v dolech
- **věž se třemi okny:** typický atribut, věž zpodobňuje vězení, především vězení ducha; tři okna zobrazují Svatou Trojici. Podle Aristotela číslo tři = celistvost; v křesťanství se číslo tři objevuje v různých klíčových událostech (Izák, tři králové, zmrtvýchvstání...); stavba => patronka stavitelů, zedníků, architektů...
- **blesk:** spravedlivý trest pro hříšníky => patronka proti zásahu bleskem či dělovou koulí